

Benaurats i perseguits

Dc, 9/02/2022 per Josep Maria Solà

[Mirant el text](#)

A l'evangeli de Lluç hi ha quatre benaurances que introdueixen el que es coneix com a "sermó de la plana", les llegim a l'evangeli d'avui (Lc 6,17.20-26)

La quarta benaurança adquireix una forma diferent de les anteriors. Les tres primeres estan marcades pel tema de la pobresa i allò que l'acompanya: la fam i la tristesa. Estan també marcades per "l'ara" del moment present, cosa que revela l'interès de Lluç per la vida concreta del cristià marcada per les peripècies quotidianes. En un primer moment les tres primeres benaurances formarien una unitat que es pot endevinar per la semblança de la construcció de totes tres. S'orienten cap a un capgirament de la situació, una nova orientació del posicionament de cadascuna de les parts implicades; l'exemple gràfic d'això és la paràbola de Llätzer i l'home ric (Lc 16,19-31). La quarta benaurança mira cap al futur, cap a una situació de persecució de les comunitats que es produirà i que possiblement en el moment en que Lluç escriu ja s'han començat a produir.

A diferència del text de Mateu on Jesús es dirigeix als oients en general, en Lluç Jesús es dirigeix als deixebles. Ells seran els qui molt aviat sofriran les persecucions. Serà així perquè ells no són pas més que el seu mestre (Lc 6,40); en definitiva, Jesús és el primer destinatari de la quarta benaurança perquè serà el primer perseguït. Serà en la segona part de la seva obra on Lluç explicitarà detalladament l'abast de la persecució als primers deixebles de Jesús.

Tal com està formulada la benaurança conté quatre classes d'injúries expressades amb quatre verbs diferents: "miso" odiar, "aphorizo" excloure, "oneidizo" insultar, "ekbalo" expulsar, fer fora. L'odi, en alguns fanàtics, el genera l'aversion cap a les conviccions religioses. En serà víctima el diaca Esteve quan els seus contrincants es "corsecaran de ràbia" contra ell després de sentir les seves paraules. "Aphorizo" pot significar el rebuig a fer transaccions comercials o a menjar amb determinades persones, però en aquest cas fa referència, amb tota probabilitat, a l'expulsió de la sinagoga experimentada pels primers cristians (Jn 9,22). L'insult pot ser qualsevol mena d'atac verbal amb l'objectiu de considerar una persona com indesitjable, dolenta i, fins i tot, endimoniada.

Expulsar, fer fora "ekbalo" molt similar a "aphorizo" cal entendre-ho com una expressió de rebuig al missatge de Jesús. Lluç posa en boca de Jesús el disgust per aquest rebuig: "No has sabut reconèixer el moment en que Déu et visitava" (Lc 19,44). Pere i Joan l'experimentaran aviat (Ac 4,16-21), Esteve ja ho hem dit. Pau viurà repetides vegades escenes de rebuig (Ac 13,50; 17,5.32; 21,30) i en la carta als Romans dedicarà uns capítols a exposar el rebuig d'Israel a la salvació (Rm 9,1-11,36).

A cada Benaurança Lluç contraposa la descripció d'una situació antagònica precedida d'un "ai" que recorda la interjecció hebrea "joi" amb que començaven les advertències dels profetes de l'Antic Testament (Ha 2,6.9.12.15.19; So 2,5). En la quarta benaurança Lluç treballa l'oposició entre vertaders i falsos profetes i és curiós que tant en la benaurança com en l'amenaça intervenen uns mateixos actors: "els vostres pares". En la benaurança ells són els que maltractaven i mataven els profetes (1Re 19,10; Jr 26,20-24). El cas més destacat és el de

Jeremies que sobresurt per ser víctima de persecucions (Jr 38,6-13). Lluc posa en boca de Jesús el lament per la persecució dels profetes: “Els enviava profetes i (els vostres pares) els mataven” (11,49-50) i “Jerusalem que mates els profetes” (13,34). La predicació profètica es perpetua en la predicació de la comunitat cristiana per això aquesta serà, des d’un primer moment víctima de les persecucions.

Quan es tracta de les amenaces el comportament dels vostres pares és aparentment diferent perquè aquí es dediquen a elogiar i lloar els profetes però en el fons el comportament és el mateix perquè la lloança i l’elogi van dirigits als falsos profetes, aquells que diuen el que la gent d’Israel els agrada escoltar (Jr 23,16; 27,9-15). Els profetes antics eren molt ben considerats pels seus contemporanis però eren uns entabanadors que portaven Israel a la ruïna (Is 30,10-11; Jr 5,31; 6,14; Mi 2,11). Els vostres pares són els avantpassats d’Israel tant els del temps antic com els dels temps propers, entre aquests els parents de Teòfil a qui Lluc dedica la seva obra i que van intervenir en el rebuig i la mort del profeta per excel·lència: Jesús de Natzaret.

Diumenge 6é durant l’any. 13 de Febrer de 2022.